

гарски народъ съ еднакви стремения и политически идеали. Така образувалиятъ се български народъ обитавалъ въ поменатитѣ три балкански области; неговитѣ граници още при съществуването на старата българска държава главно били ограничени на сѣверъ съ р. Дунавъ, на западъ съ р. р. Морава, Ибъръ, Дринъ и Албания, на югъ съ Тесалия и Бѣло Море, а пъкъ на изтокъ съ Черно море.

§ 15.

Териториално-национална основа на българската държава.

Територията, на която се основала българската държава, Балканскиятъ полуостровъ, била ябълката на раздора между изтокъ и западъ и мѣстото, дѣто се кръстосвали противоположнитѣ култури на двата стари класични народа, елини и римляни. Слѣдъ раздѣлянето пъкъ на всемирната римска империя на източна и западна културната борба получила политически характеръ и антагонизмътъ между Римъ и Византия се водѣлъ на политична основа. Областитѣ на Балканския полуостровъ прѣминавали отъ рждѣтъ на Римъ въ ония на Византия и обратно. Когато пъкъ се основала и се развивала българската държава, Римъ и Византия били не само центрове и носители на двѣ култури, но и прѣдставители на два противоположни държавно-политически принципа. Византия прѣдставлявала териториално-националното начало за образуване държава, а пъкъ Римъ за основа на държавната организация полагалъ вѣрата. Римскиятъ папа, като си присвоявалъ правата на римския императоръ и се считалъ за неговъ наслѣдникъ, се стремѣлъ да постави подъ духовното си вѣдомство всички хри-